

II. ABTHEILUNG.

Verschiedene Mittheilungen.

Ueber die Anwendung der S. Benedict's-Regel auf die Seelsorge.

In aphoristischer Form mitgetheilt von Dr. Roman Baumgartner aus Stift Michaelbeuern.

(Schluss.)

Excerpta ex Regula S. Benedicti, quae vitam privatam animarum moderatoris concernunt ¹⁾).

„Nec occasione Sacerdotii obliviscatur Regulae obedientiam et disciplinam, sed magis ac magis in Domino proficiat.“ c. 62.

ratione habita: I. Oeconomiae ²⁾. Cogitet cui redditurus est rationem villicationis suae. c. 64. — nec quasi libera utens potestate iniuste disponat aliquid. c. 63. Si quid — venundandum est, videant ipsi, per quorum manus transigenda sunt, ne aliquam fraudem praesumant inferre. Memorentur Ananiae et Saphirae, ne forte mortem, quam illi in corpore pertulerunt, hanc isti vel omnes, qui aliquam fraudem — fecerint, in anima patiantur. In ipsis autem pretiis non surripiat avaritiae malum —. c. 57.

II. Artium. Artifices si sunt — cum omni humilitate et reverentia faciant ipsas artes. c. 57.

III. Bibliothecae. Accipiant — singulos codices de Bibliotheca, quos — ex integro ³⁾ legant — ne forte inveniantur — acediosus, qui vacet otio aut fabulis et non sit inten-

¹⁾ Vgl. Paterfamilias von Dr. A. Kerschbaumer.

²⁾ c. 31, 32.

³⁾ Lectorem unius libri laudo — sagt ein Sprichwort.

tus lectioni et non solum sibi inutilis sit, sed etiam alios extollat. Lectioni vacent. c. 48. Lectioni — operam demus c. 49.

IV. Scriptorum edendorum typis¹⁾. Sciat unde proferat nova et vetera (Matth. 13, 52). — Non (esse) pigrum (Rom. 12, 11)²⁾. c. 4. Otiositas inimica est animae — occupari debent — in labore manuum — in lectione divina. c. 48. — „Unusquisque proprium habet donum ex Deo: alius sic, alius vero sic.“ (1. Cor. 7, 7). — Quod — utile iudicat, sequatur, — magis alii. c. 72.

V. Mansionis domesticae. „Vagandi“ foras — non expedit animabus. c. 66. — A saeculi actibus se facere alienum. (Iac. 1, 27) c. 4. n. 20.

VI. Urbanitatis. A malis verbis propter poenam peccati debet cessari. — In multiloquio non effugies peccatum (Prov. 10, 19). Mors et vita in manibus linguae (Prov. 18, 21) c. 6. Risum multum aut excussum non „amare.“ c. 4. n. 55. Non (esse) detractorem. c. 4. n. 40. — c. 7. Ps. 139. 12. Eccli. 21, 23. — cf. XII. (infra).

VII. Rerum in se indifferentium³⁾. Delicias non „amplecti.“ c. 4. n. 12. — Aliquatenus¹⁾ vel honestatem morum aut initium conversationis nos demonstramus habere. c. 73.

VIII. Itinerum. Qui omnino longe sunt — agant ibidem opus Dei. Similiter qui in itinere — sunt, non eos praetereant horae constitutae: sed ut possunt, agant ibi et servitutis pensum non negligant reddere. c. 50.

Orationi se commendent — ne quid forte subriperit in via visus aut auditus malae rei aut otiosi sermonis! c. 67.

¹⁾ s. Note I v. S. — c. 55. wird unter den Necessariis „graphium“ ausdrücklich erwähnt. S. Benedict selbst hat ihn zum Segen der Menschheit gehandhabt: Regulam autem hanc descripsimus etc. c. 73.

²⁾ „Sollicitudine non pigri.“ „Seid nicht träge im Eifer“ — zu allem Guten, zur Ausbreitung des Reiches Gottes. Dr. Allioli. — (Was ja heutzutage vornehmlich auch durch die Presse geschieht.)

³⁾ s. Note I v. S. — In der h. Regel geschieht hievon keine specielle Erwähnung; es gelten somit vom Schnupfen und Rauchen etc. die Grundsätze der allgemeinen christlichen Moral. cf. c. 4. n. 26. Charitatem non derelinquere.

IX. *Commercii cum feminis.* Oculi Domini speculantur bonos et malos, et Dominus de coelo semper respicit super filios hominum, ut videat si est intelligens aut requirens Deum, et ab Angelis nobis deputatis quotidie die noctuque Domino factori nostro et Creatori omnium Deo opera nostra nunciantur: cavendum est ergo omni hora. — c. 7. — Castitatem amare. c. 4. n. 63. Ad portam — ponatur ¹⁾ — sapiens — sciat accipere responsum et reddere — cum omni mansuetudine timoris Dei reddat responsum festinanter cum fervore charitatis c. 65.

X. *Curae rei familiaris* ²⁾. Ipsum provide et iuste condecet cuncta disponere. c. 3. — Quod sibi quis fieri non vult, alii non faciat (Tob. 4, 16) c. 4. — Sciatque sibi oportere prodesse magis, quam praeesse. Studeat plus amari, quam timeri etc. In ipsis imperiis suis sit providus et consideratus sive secundum Deum sive secundum seculum sint. Opera, quae iniungit, discernat ac temperet etc. ut, dum bene ministraverit, audiat a Domino, quod servus bonus, qui erogavit triticum conservis suis in tempore suo: „Amen dico vobis, ait, super omnia bona sua constituet eum.“ c. 64. Hospitum etc. cum omni sollicitudine curam gerat. c. 31.

XI. *Consilii privati et civilis.* Sciat accipere responsum et reddere. c. 66. Sciat unde proferat nova et vetera. Non sit turbulentus et anxius, non sit nimius et obstinatus, non zelotypus et nimis suspiciosus, quia nunquam requiescet. c. 64. Sermo bonus super datum optimum (Eccli. 18, 17) c. 31. Saepe iuniori Dominus revelat, quod melius est. Seniorum — utatur consilio, sicut scriptum est: „Omnia fac cum consilio, et post factum non poenitebis“ (Eccli. 32, 24). Tractet apud se et quod utilius iudicaverit, faciat. c. 3.

XII. *Alimentorum.* Quod si labor forte factus fuerit maior, in arbitrio et potestate — erit, si expediat aliquid augere, remota prae omnibus crapula, ut nunquam surripiat indigeries: quia nihil sic contrarium est omni Christiano, quomodo crapula, sicut ait Dominus noster: „Videte ne

¹⁾ Senex sapiens.

²⁾ s. c. 31.

graventur corda vestra in crapula et ebrietate“ (Luc. 21, 34) c. 39.

„Unus quisque proprium habet donum ex Deo: alius sic, alius vero sic.“ (1. Cor. 7, 7). Quod si aut loci necessitas vel labor aut ardor aestatis amplius poposcerit, in arbitrio — consistat, considerans in omnibus, ne subrepat satietas aut ebrietas. Saltem vel hoc consentiamus, ut non usque ad satietatem bibamus, sed parcius: quia vinum apostatare facit etiam sapientes. (Eccli. 19, 2). c. 40.

XIII. Vestitus. Vestimenta — secundum locorum qualitatem, ubi habitant, vel aërum temperiem dentur, quia in frigidis regionibus amplius indiget, in calidis vero minus. Haec ergo consideratio — sit . . . De quarum rerum omnium colore aut grossitudine non causentur¹⁾ — sed quales inveniri possunt in provincia, in qua degunt aut quod vilius comparari potest — de mensura provideat, ut non sint curta ipsa vestimenta — sed mensurata . . . vetera — reponenda — propter pauperes . . . superfluum — amputari debet. c. 55.

Haec ergo aliaque testimonia discretionis, matris virtutum, sumens, sic omnia temperet. (c. 64.)

Succinctis ergo fide vel observantia bonorum actuum lumbis nostris per ducatum Evangelii pergamus itinera eius, ut mereamur eum, qui nos vocavit, in regno suo videre. (Ephes. 6, 16.) Prolog.

Die heil. Schrift und die Benedictiner-Regel.

Die Aussprüche der h. Schrift, wie sie wörtlich oder doch angedeutet in der St. Benedicts-Regel vorkommen²⁾, vertheilen sich auf das A. T. wie folgt:

Gen. 33. 13.; Exod. 20. 15.; Lev. 19, 17. 32.; Deut. 4. 9.; 5. 21.; 6. 5. I. Reg. 11. Tob. 1. 21.; 4, 7. 14. 16. Job 31. 14.;

¹⁾ Es wäre denn die Gewandung eine unpriesterliche. Auch der Benedictiner sei erkennbar.

²⁾ Zusammengestellt nach den Citaten der Edition: Regel des heil. Vaters Benedict — nach der Originalausgabe von Monte Casino. P. Carl Brandes. Einsiedeln, New-York, Cincinnati und St. Louis 1877. K. und N. Benziger.

36. 13 Ps. 2. 11.; 6. 7.; 7. 1.; 14, 1. 2. 3.; 17, 24. 45.; 21. 7.;
26. 14.; 27. 3.; 31. 5.; 33, 10. 12.; 15.; 36. 5.; 37. 10.; 38. 2.;
39. 11.; 43. 22.; 46. 8.; 47. 10.; 49. 16. 21.; 50. 17.; 51. 10.; 52.
2.; 65, 10. 12.; 69. 2.; 72, 22. 28.; 75. 11.; 83 2.; 85. 17.; 87. 16.;
93. 11.; 94. 81.; 06. 1.; 118, 71. 107. 116. 164.; 130. 1.; 131. 9.;
133. 1.; 136. 9.; 137. 11.; 38. 3.; 139. 12 Prov. 5. 21.; 10, 9.
19.; 12, 20.; 14. 21.; 16. 25.; 20. 13.; 23, 13. 14. Eccle. 6. 37.;
7. 39.; 8. 11.; 10.; 18, 17. 30.; 19. 2.; 21, 23. 25.; 31, 17. 24.
Isai 1. 17.; 42. 35.; 8. 7.; 65. 24. Ezech. 18. 23.; 34. 3. Ose. 13.
9. Ioel. 1. 14.

Auf das N. T.:

Matth. 5, 10. 22. 33—37. 39—41. 44.; 6, 1. 10. 33.; 7, 11. 12.
14. 24. 25.; 8. 3.; 10, 22. 37. 40.; 12. 36 ; 19. 18.; 22. 39.; 23. 3;
24, 42. 47.; 25, 35. 36. 40.; 26. 50. Mr. 10. 19. Luc. 6. 27—35.;
9. 23.; 10. 16.; 11. 28.; 12. 5.; 14. 11.; 18, 1. 13. 29.; 21. 34. Io.
5. 30.; 6. 38.; 12. 35. Act. 4, 32. 35. 36. — Rom. 2. 4.; 8, 15. 37.;
12, 10. 11.; 13. 2. I. Cor. 2. 9.; 4. 7.; 5, 5. 19.; 6. 7.; 7, 7. 15.;
9. 27.; 12. 13.; 15. 10. II. Cor. 1. 7.; 2. 8.; 9. 7.; 10. 17.; 11. 23.
Gal. 2. 6.; 5. 16. Eph. 4. 26.; 6. 10. Philipp. 2. 8. I. Thess. 5, 14. 15.
I. Tim. 3, 3. 15.; 4. 2.; 5, 1. 6. 22. II. Tim. 2, 4. 14. 24. Iac.
3, 14. 16. I. Pet. 2. 17.; 3. 9.; 4. 8. I. Io. 4. 1. Ap. 2. 7.

Für die lat. Citate wurden folgende Ausgaben benützt:
Regula S. Patris Benedicti . . . Monachii. Sumpt. Ioan. Nep.
Fritz (ohne Angabe der Jahreszahl) und: Regula sancti
Patris Benedicti . . . Einsidlae, Novo-Eboraci, Cincinnati et
S. Ludovici. Typis et Sumptibus Fratrum Caroli et Nicolai
Benziger. 1877.

Indicia statistica de Benedictinorum monasteriis,

quae adhuc in Europa exstant, initio anni 1881. composita, coenobiis imperii
austriaco-hungarici exceptis¹⁾.

ulgata superiore anno p. 144. tomi I. ephemeridis nostrae compositione
omnium Benedictinorum monasteriorum, quae in monarchia Austriaco-
Hungarica adhuc exstant, commutationibusque in eorum statu per-
sonarum intra annum 1880 factis p. 174. tomi I. huiusce anni expositis, ut fidem

¹⁾ Hoc caput latine scribi placuit, cum propter magnam vim notionum latinarum aliena-
rumve, tum ut a pluribus intelligeretur.